

4. Локшина О.І. Етапи розвитку стратегії Європейського Союзу у галузі освіти / О.І. Локшина www.nbuv.gov.ua/ejournals/IT2N/em2/content/07loiet.htm
5. Мовчан Л.Г. Гуманістичні аспекти мовної політики Швеції / Л.Г. Мовчан-
<http://conf.vstu.vinnica.ua/humed/2008/txt/Mowzan.php>
6. Breidbach St. Plurilingualism, democratic citizenship in Europe and the role of English.- Strasbourg: Council of Europe, 2003.
7. Mattusch M. H-J. Globalisierung und europäischer Fremdsprachenunterricht.-
http://www.lingvico.net/db/07_MATTUSCH.htm.

*Г.Б.Штельмах,
канд. пед. наук, доцент,
Криворізький ДПУ*

МОНІТОРИНГ ВЗАЄМОДІЇ СЕРЕДНЬОЇ І ВИЩОЇ ШКОЛИ З ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядаються етапи, умови ефективної організації взаємодії середньої і вищої школи із вдосконалення педагогічного професіоналізму.

Ключові слова: організація, взаємодія, педагогічний професіоналізм.

В статье рассматриваются этапы, условия эффективной организации взаимодействия средней и высшей школы по совершенствованию педагогического профессионализма.

Ключевые слова: организация, взаимодействие, педагогический профессионализм.

The article deals with the stages and conditions of effective organization concerning an interplay of secondary school and higher educational institution in the improvement of pedagogical professionalism.

Key words: organization, concerning, pedagogical professionalism.

Процес об'єднання Європи супроводжується формуванням спільного освітнього простору та розробкою єдиних критеріїв і стандартів у сфері освіти в масштабах усього континенту. Україна у своєму прагненні до Європейської інтеграції не може стояти осторонь Болонського процесу. Україна має забезпечити суттєві перетворення в системі освіти. Разом з цим консолідація у світовий простір зумовлює необхідність посилення виховного аспекту всіх навчально-виховних закладів, оскільки Європейська освіта має чітку гуманістичну спрямованість. Особливо це стосується педагогічних навчальних закладів і середньої загальноосвітньої школи, адже провідна роль у вихованні підростаючих поколінь відповідно до сучасних вимог належить вчителю. У зв'язку з цим постає потреба в посиленні виховного впливу процесу перепідготовки педагогічних кадрів як основи удосконалення професіоналізму педагогічних кадрів, спрямованого на розвиток особистісних і професійних характеристик кожного вчителя, розкриття талантів, здібностей, відновлення духовного та інтелектуального потенціалу особистості.

Нові завдання, поставлені перед середньою і вищою школою, вимагають якісних змін в управлінні всіма ланками процесу якісної підготовки педагогічних кадрів, пошуку оптимальних індикаторів підвищення його ефективності. За сучасних умов визріла об'єктивна необхідність створення адекватної завданням освітньої галузі системи аналізу й прогнозування взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення педагогічного професіоналізму, яка дозволить відстежувати їхню сумісну діяльність в динаміці та взаємозв'язку. Цю проблему в змозі розв'язати моніторинг, сутність якого полягає в синхронізації процесів спостереження, замірювання, отримання на цій основі нових знань про стан об'єкта з подальшим моделюванням, прогнозуванням та прийняттям відповідного управлінського рішення. Від якості організації моніторингу значною мірою залежить удосконалення системи вдосконалення педагогічного професіоналізму, якій були б властиві гнучкість, демократизм, мобільність, здатність до самоорганізації.

Дослідженням проблеми моніторингу, розвиток якої розпочався на початку ХХ століття, присвячено праці багатьох учених. Сутність, особливості моніторингу, його компоненти, засоби здійснення досліджуються в працях З.Абасова, М.Аузіної, В.Беспалько, Б.Бітінас, О.Вороніна, Г.Голуб, Ю.Дмитрієва, В.Зубко, К.Кайданова, В.Кальней, А.Майорова, Д.Матроса, М.Мельникова, В.Циби, С.Шишова та інших учених.

Дослідження Т.Волобуєвої, Л.Генденштейна, О.Касьянкової, Т.Лукиної, А.Майорова, А.Сєврук, З.Рябової, Е.Юніної присвячені моніторингу якості освіти в загальноосвітній школі; надбання М.Загірняка – аналізу моніторингу в освіті як науково-практичного феномена, а також деяким питанням моніторингу як форми пізнавальної діяльності; праці А.Дахіна – моніторингу успішності та ефективності навчальної роботи. Моніторинг діяльності суб'єктів та об'єктів освітнього простору досліджують Г.Єльнікова і П.Матвієнко. С.Подмазін розглядає загальні питання педагогічного моніторингу, О.Биков у своїх наукових працях порушує питання про концептуальні основи моніторингу виховання. О.Коберник досліджує педагогічний моніторинг як складову управління виховним процесом. Проте вивчення наукової літератури дає підстави стверджувати, що сьогодні мало уваги приділяється висвітленню питання моніторингу взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення педагогічного професіоналізму.

Разом з тим, вивчення досвіду масової практики взаємодії вищих навчальних педагогічних закладів і середніх загальноосвітніх шкіл свідчить про існування низки суперечностей:

- між потребою отримання та узагальнення даних щодо стану сумісної діяльності середньої і вищої школи з підвищення якості підготовки педагогічних кадрів та відсутністю централізованої системи отримання й обробки інформації;
- між потребою отримання оперативної інформації щодо результативності введення нових інноваційних технологій, що сприяють ефективному вдосконаленню професійно-значущих якостей вчителів, підвищенню рівня

їх педагогічної майстерності і незадовільною організацією моніторингу сумісної діяльності середньої і вищої школи з вдосконалення професіоналізму учительських кадрів.

Недостатня дослідженість проблеми, визначені суперечності зумовили постановку і вирішення завдань у статті, а саме:

- Визначити особливості організації моніторингу взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення професіоналізму учительських кадрів;
- Теоретично обґрунтувати умови ефективної організації моніторингу сумісної діяльності середньої і вищої школи з підвищення якості підготовки педагогічних кадрів;
- Визначити критерії і показники ефективної організації моніторингу взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення педагогічного моніторингу.

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження дозволив з'ясувати, що поняття моніторинг тісно пов'язане з дефініціями „контроль”, „вивчення”, „спостереження”, „відстеження”, „дослідження”. Їх порівняльний аналіз дозволив визначити їх співвідношення.

Контроль – це перевірка чогось. Ми з'ясували, що поняття „моніторинг” і „контроль” за багатьма сутнісними ознаками є близькими, постільки забезпечують зворотній зв'язок з педагогічним об'єктом і можуть виконувати відносно самостійну функцію управління, створюючи інформаційну основу для прийняття управлінських рішень і прогнозування подальшого розвитку керованого об'єкта. Проте контроль може мати як безперервний так і дискретний характер, його ефективність залежить від систематичності та своєчасності здійснення. Він недостатньо пристосований до мінливих умов, виходить з нормативних стандартів, здійснюється в основному в сталих бюрократичних формах.

Моніторинг, на нашу думку, – це система заходів щодо збору та аналізу інформації з метою вивчення їх оцінки взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення педагогічного професіоналізму. Моніторинг спрямований на головні параметри сумісної діяльності середньої загальноосвітньої школи і вищого навчального педагогічного закладу і має статус дослідження, а не емпіричного збирання матеріалів. Він має комплексний, системний характер і створює умови для планування – річного, перспективного стратегічного.

Щодо термінів „вивчення”, „спостереження”, „відстеження”, „дослідження” ми погоджуємося з А.О.Денисенко, що вони всі різні; вивчення є методом педагогічного дослідження, спрямованим на аналіз стану практики, виявлення труднощів тощо; спостереження є методом наукового дослідження, сутність якого полягає у фіксації даних отримання інформації щодо суб'єктивних психологічних явищ досліджуваного; дослідження ми розглядаємо як процес і результат наукової діяльності, спрямованої на отримання суспільно значущих знань про закономірності, структуру, механізми підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Отже, зміст наведених вище понять у порівнянні з сутністю моніторингу є більш локальним і може розглядатися як певна його складова.

Моніторинг ми розглядаємо у трьох площинах: як процес, як система, як технологія.

Щоб моніторинг взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення професіоналізму педагогічних кадрів був ефективним, необхідно забезпечити педагогічні умови:

- Підготувати педколективи середньої загальноосвітньої школи і вищого педагогічного навчального закладу до моніторингу професійної діяльності;
- Забезпечити взаємодію всіх суб'єктів процесу вдосконалення педагогічного професіоналізму у ході сумісної діяльності;
- Забезпечити учасників моніторингу науково-педагогічним інструментарієм.

Ці умови ми визнаємо як оптимальні. На нашу думку, моніторинг взаємодії середньої і вищої школи з вдосконалення педагогічного професіоналізму включає три етапи: підготовчий (визначення мети, об'єкта, напрямів і вибір критеріїв та інструментарію), основний (збір інформації за допомогою тестування, анкетування, діагностування тощо), аналітичний (обробка зібраної інформації, її систематизація, аналіз, розробка рекомендацій).

Аналіз дослідження дозволив дійти висновку, що, для здійснення об'єктивного моніторингу необхідно залучити до його організації і проведення усіх учасників процесу вдосконалення педагогічного професіоналізму. Тільки в колективній діяльності, заснованій на співпраці, можна досягти поставлених цілей, подолати певні труднощі.

К.О.Делюкіна

КВАЛІМЕТРІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОСВІТИ

У статті розглядається поняття кваліметрії освіти, класифікація основних принципів та доводиться її значимість в оцінюванні якості освіти під час підготовки сучасних фахівців.

Ключові слова: кваліметрія, якість, оцінка, показники, властивості.

В статье рассматривается понятие кваліметрии образования, классификация основных принципов и доказывается её значимость в оценивании качества образования во время подготовки современных специалистов.

Ключевые слова: кваліметрия, качество, оценка, показатели, свойства.

The concept of qualimetry of education is examined in this article, classification of basic principles and its meaningfulness is proved in the evaluation of quality of education during preparation of modern specialists.

Keywords: qualimetry, quality, estimation, indexes, properties.

Система освіти формується на основі потреб суспільства, виразником інтересів якого є держава в особі відповідних органів. Суспільство як цілісний суб'єкт зацікавлене в підтримці загальноосвітнього рівня своїх громадян, що забезпечує підготовку кадрів по певному, актуальному на даний період спектру професій і спеціальностей, а також свідомої участі громадян у житті суспільства. У різні періоди економічного й соціального розвитку нашої країни пріоритетними були різні форми й шаблі освіти. Сама ж система освіти також